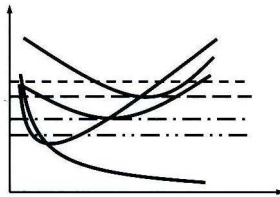

VIKTORS NEŠPORS

MIKROekonomikas teorijas pamati

Mācību grāmata

RTU Izdevniecība

2015

SATURS

1. MIKROEKONOMIKAS PRIEKŠMETS.....	5
1.1. Ekonomikas teorija	5
1.2. Ražošanas iespēju likne	6
1.3. Ekonomikas pamatproblēmas, to risināšanas metodes.....	7
1.4. Tradicionālā ekonomika	8
1.5. Tirgus ekonomika.....	8
1.6. Komandu ekonomika.....	9
1.7. Jauktā ekonomika.....	10
1.8. Pozitīvā un normatīvā analīze, makroekonomika un mikroekonomika	10
2. PIEPRASĪJUMA UN PIEDĀVĀJUMA TEORIJAS PAMATI.....	15
2.1. Pieprasījums.....	15
2.2. Pieprasījuma apjoms	18
2.3. Piedāvājums.....	21
2.4. Piedāvājuma apjoms.....	22
2.5. Tirgus līdzsvars.....	24
2.6. Pieprasījuma un piedāvājuma elastība.....	25
2.7. Elastības koncepcijas praktiskā nozīme.....	31
2.8. Ienākumu un krustiskā elastība	33
2.9. Piedāvājuma elastība	34
3. PATĒRĒTĀJA IZVĒLES TEORIJA.....	44
3.1. Vajadzības, labumi, derīgums	44
3.2. Kopējais derīgums un robežderīgums. Kritošā robežderīguma likums	46
3.3. Kopējā derīguma maksimizēšana. Patērētāja līdzsvara nosacījums	50
3.4. Vienāderīgumu likne. Budžeta līnija.....	53
4. UZŅĒMUMS UN UZŅĒMĒJDARBĪBA	69
4.1. Uzņēmējdarbība un uzņēmējs.....	69
4.2. Ražošanas izmaksas: grāmatveža un uzņēmēja (ekonomista) vērtējums	71
4.3. Nākotnes vērtības pielīdzināšana tagadnes vērtībai.	75
5. RAŽOŠANA: RAŽĪGUMS UN IZMAKSAS	85
5.1. Ražošana, ražošanas faktori	85
5.2. Ražošanas funkcija	87
5.3. Ražotāja līdzsvars. Ražošanas faktoru kombinācija, kas nodrošina viszemākās izmaksas.....	90
5.4. Ražošanas izmaksas. Mainīgās un nemainīgās izmaksas.....	95
5.5. Kopējās, vidējās un robežizmaksas	96
5.6. Izmaksas garajā periodā.....	99

6. PEĻŅA UN FIRMAS MĒRĶI.....	110
6.1. Peļņa un tās veidi.....	110
6.3. Peļņas teoriju kopsavilkums.....	113
6.4. Peļņas sociālie aspekti	114
6.5. Firmas alternatīvie mērķi	114
6.6. Firmas mērķi un īpašnieka – pārstāvja (<i>principal – agent</i>) problēma.....	116
7. FIRMAS PEĻŅAS MAKSIMIZĒŠANA PILNĪGAS KONKURENCES APSTĀKĻOS	120
7.1. Pilnīga konkurence, tās pazīmes	120
7.2. Ieņēmumi pilnīgas konkurences apstākļos	122
7.3. Uzņēmuma peļņas maksimizēšana (firmas līdzsvars) pilnīgas konkurences apstākļos īsajā periodā	124
7.4. Pilnīgas konkurences ekonomiskās sekas.....	132
8. FIRMAS PEĻŅAS MAKSIMIZĒŠANA PILNĪGA MONOPOLA APSTĀKĻOS	140
8.1. Pilnīgs monopols. Tā pazīmes.....	140
8.2. Firmas pieprasījuma likne pilnīga monopola apstākļos	141
8.3. Peļņas maksimizēšana pilnīga monopola apstākļos.....	144
8.4. Monopolizēta tirgus ekonomiskās sekas.....	145
9. FIRMAS DARBĪBA MONOPOLKONKURENCES UN OLIGOPOLA TIRGOS	156
9.1. Monopolkonkurences jēdziens. Produktu diferencēšana	156
9.2. Peļņas maksimizēšana monopolkonkurences apstākļos īsajā un garajā periodā	158
9.3. Oligopols, tā pazīmes.....	160
9.4. Spēļu teorija oligopola stratēģijas noteikšanā	167
10. RAŽOŠANAS FAKTORU TIRGUS.....	177
10.1. Ražošanas faktoru tirgus vieta un loma tautsaimniecībā	177
10.2. Ražošanas faktoru pieprasījums. Faktoru izmantošanas likums	178
10.3. Vismazāko izmaksu likums. Peļņas maksimizēšanas likums	181
10.4. Darba tirgus	182
10.5. Kapitāla tirgus	189
10.6. Zemes (dabas faktoru) tirgus	192
11. TIRGUS UN SABIEDRISKO (VALSTS) INSTITŪCIJU MIJIEDARBĪBA.....	201
11.1. Nepilnīga (asimetriska) informācija	202
11.2. Blakusefekti (<i>externalities</i>).....	203
11.3. Sabiedriskie labumi (<i>public goods</i>).....	206
11.4. Sabiedrības izvēles teorija	206
UZDEVUMU ATBILDES.....	216
SVARĪGĀKO JĒDZIENU SKAIDROJOŠĀ VĀRDNĪCA	234
BIBLIOGRĀFISKAIS SARAKSTS	243